

Találkozások Józseffel

Jákób először a láthatókra nézett, s azt mondta: minden ellenem van. Majd Istenre, és ki tudta mondani: ha ő megfoszt engem, hadd legyek megfosztva. Micsoda változás ment végbe életében. Előtte önsajnálat volt benne. Ám később bizalom gerjedt Isten irányába.

2.

Lassítás

3.

Világimnap 2024

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXV. ÉVF. • 5. SZÁM
2024. MÁRCIUS 1.
ÁRA 2 LEJ

A „szervízszolgálat” nem elég

Beszélgetés Kató Bélával, az Erdélyi Református Egyházkerület püspökével

Az egyház szerepe a válságos időkben megnövekedik, ám hogy betölti-e szerepét, azt az irodai székéből nem lehet megállapítani – állítja Kató Béla. Egyházkerületünk püspöke szerint a gyülekezeti élet minősége a lelkipásztor hozzáállásán múlik. Beszél a nagyvárosi misszió kudarcáról, a liturgia fontosságáról, arról, hogy az elmúlt években miben fejlődött az egyház, miket sikerült megvalósítani, s arról is vall, mit jelentenek számára a református egyház és a magyar állam által adományozott kitüntetések.

|4–5.

Kató Béla püspök idén a Magyar Érdemrend nagykeresztje polgári tagozata kitüntetést vehette át Budapesten

Fotó: reformatus.hu

Merre halad a világ?

Olyan világban élünk, amely egyre kevésbé szól a szeretetről, a barátságról, az emberi kapcsolatokról. Maradandót csak úgy építhetünk, ha megőrizzük a múltat, és arra építjük a jövőt. Jézus egyértelműen beszél arról, mi Isten szándéka velünk: meg akar gyógyítani, helyre akar állítani, és egy boldog, békességgel s áldásokkal teljes életet akar adni. Erre lehetőséget és szabad akaratot kaptunk. Lehet, hogy amit látunk, az fájdalmas, de ebből a legjobbat tudja kihozni számunkra. Jézus életét adta értünk, feltámadott, és ma is munkálkodik bennünk Szentlelke által. Minden félelmünket ezáltal elűzi.

Egy indiai bölcselő szerint „a halál bekövetkeztének valószínűsége 100 százalékos. Két ponton egyenlő minden ember, ez a születés és a halál. A köztes időt ki-kik saját szabad akaratával és döntései következményeivel tölti ki.” Ami azonban zajlik, azt a bizonyosságot hordozza, hogy aki a háttérben háborúzni szeretne, ezt meg is teszi.

| 3.

Keresztyénüldözés a digitális korban

Az OpenDoors keresztyénüldözés helyzetével foglalkozó nemzetközi szervezet nyilvánosságra hozta jelentését a 2023. évi adatokról, folyamatokról. Jelentésük alapján megállapítható, hogy 50 országban állandóan folyik a keresztyénüldözés – hevességében szembetűnő változás nélkül.

| 7.

Tanulságos ígék

Találkozások Józseffel

12.

„Én pedig, ha megfosztva
kell lennem gyermekeimtől,
hát legyek megfosztva.”
(1Móz 43,14b)

Tegyünk le mindent Isten kezébe!

Jákób elbocsátja fiait: „a mindenható Isten pedig engedje, hogy kedvet találjatok annál a férfinál és küldje vissza testvéreteket és Benjámint is”. Ebben benne volt, megtörténhet az is, hogy soha többé nem látja viszont gyermekeit. S az is, hogy eladják őket rabszolgáknak Egyiptomban, így pedig az összes gyermekét elveszíti.

Mi arra soha nem gondolunk, hogy Isten mindent elvehetne tőlünk. Azt szeretnénk, hogy mindig a mi akarata legyen meg. Nehéz kimondanunk ezért: legyen meg az Úr akarata. Tiltakozik testünk és vérünk, amikor a dolgok másképp alakulnak, mint ahogy azt elgondoltuk. Jákóbnak megadatott az a kegyelem, hogy ki tudta mondani: ha Isten őt megfosztja gyermekeitől, akkor legyen meg az ő akarata. Nála ez nem fatalizmus, s nem is a kétségbeesés kiáltása. Hiszen hite szólal meg. Akármilyen legyen a dolgok végkifejlete, amit az Úr tesz, azt ő elfogadja. Ha Isten úgy döntene, hogy megfosztja gyermekeitől, akkor ő ezt is el tudja fogadni, meg tud hajolni az Úr végzése előtt. Ezt csak Isten Szentlelke tudta elvégezni Jákóbban. Ő törte meg az ellenállását, és juttatta el a teljes megadásig. Az út sima lett Isten és Jákób között. Belátta, hogy teljességgel Isten kezében van, s akarata ellen semmit sem tud tenni. Tekintete nem lefelé irányult, hanem a

menny felé. Rá tudta bízni magát és gyermekeit, ki tudta mondani: legyen meg az Úr akarata. Fogalma sem volt, miként fog az út alakulni, de teljesen átengedte magát az Úr kezébe. Bízott Istenben.

Jákób belátta, hogy teljességgel Isten kezében van, s akarata ellen semmit sem tud tenni.

Abba vetette hitét, hogy az Úr mindent tud, minden fölött uralkodik. Vallotta azt, amit a káté így fogalmaz: „még azt a rosszat is, amit e siralomvölgyben reám bocsát, javamra fordítja, mivelhogy ezt megcselekedheti, mint mindenható Isten, és meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya.” Ez a hit szent megnyugvás. Jákóbnál ez nem érzéketlenség vagy közömböség. Nem tehetetlen belenyugvás a változhatatlanba. Hanem hit, amely rábízta magát Isten kormányzására.

Léteznek érzéketlen emberek, akik szemrebbenés nélkül fogadják el a nagy veszteségeket, csapásokat. Az, hogy a fájdalmat elfogadjuk, nem jelenti azt, hogy érzéketlenek vagyunk, s hidegen hagy minket egy veszteség. Csak azt, hogy nem vádoljuk Istent, nem tesszük fel a miért kérdéseket. Hanem az alázatot jelenti, hogy elfogadjuk az ő döntését. Mindig kell tudnunk, hogy bűnösök vagyunk, s megérdemlünk minden próbát, amit az Úr reánk bocsát. Tudjuk, hogy ha Isten próbál, akkor igazságos velünk, mert mi azt érdemeljük.

Jákób átengedte magát az Úr kezébe, s gyermekeit is az ő kezébe tette le. Nem tudta, hogy viszont fogja-e még látni gyermekeit. De azt igen, hogy az Úr jól fog cselekedni. E döntés sok ideig elhúzódott, nem véletlenül mondta Júda: ha nem késlekedtünk volna, már kétszer is megjárhattuk volna az utat Egyiptomba.

A késedelem oka az volt, hogy Jákób nem akarta Benjámint elengedni. Ez így van nálunk is. Néha valami odakerül Isten és közénk, s viszatart minket Jézustól. Megtörténik, hogy két úrnak akarunk szolgálni. De lehet bűn is, amelylyel nem akarunk szakítani. Valami bálványvágy, s elválaszt Istentől. Vagy akár az, hogy jó-nak gondoljuk magunkat, és nem tudunk a vádlottak padjára ülni. Szeretünk mentegőzni. Ám Benjámint el kell engednünk, a bálványtól el kell válnunk, másképp azzal együtt fogunk elveszni.

Amikor az izraeliták a pusztában zúgolódtak, és Isten mérges kígyókat küldött rájuk, Mózesnek rézkígyót kellett készítenie, s azt póznára tűznie. Aki a rézkígyóra feltekintett, meggyógyult. Egy zsidó legenda szerint egy kígyómart kislány azért nem tudott feltekinteni, mert ölében volt a rongybabája, s csak azt nézte. Az anyja kitépte kezéből a játékot, a kislány a rézkígyóra nézett, s meggyógyult. Ne legyen semmi, amely odakerülne Isten és közénk, s megakadályozna abban, hogy Istent őszintén szolgáljuk. Őt csak teljes szívvel lehet keresni, nem félszívvvel.

Jákób először a láthatókra nézett, s azt mondta: minden ellenem van. Majd Istenre, és ki tudta mondani: ha Isten megfoszt engem, hadd legyek megfosztva. Micsoda változás ment végbe az ő életében. Előtte panasz, önsajnálat volt benne. Ám később hit és bizalom gerjedt Isten irányába. Nem tudta, hogy visszakapja-e gyermekeit, de ki tudta mondani: ha megfosztottnak kell lennem, legyek megfosztott. Mert amikor az Úrra nézett, minden megváltozott.

Szülőkként aggódunk gyermekeinkért, s ez érthető is. Ők kisértésekkel tele világban nőnek fel. De nem szabad aggodalmaskodnunk. Mert ha Jákób arra gondolt volna, hogy mi minden történhet Benjáminnal Egyiptomban, kétségbe esett volna. Ám ő a mindenható Istenre nézett, s Benjámint, magát és a többi gyermekét is az Úr kezébe ajánlotta. Tegyük így mi is. Higgyük, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van.

Szeressétek ellenségeiteket!

Könyvbemutató Beresztelkén

Egy Isten dicsőségére íródott könyv megjelenése csakis áldás lehet. Áldás van az írón és annak olvasóin. Egyházi irodalmunk újabb kötetével bővült tavaly, amikor bemutatták Szép Eduárd lelkipásztor Áldás és átok című kötetét. A könyvet Beresztelkén, a lelkipásztor szolgálati helyén Papp György teológiai tanár méltatta.

Nem kell sokat lapoznunk a kiadványt, hamar megérezzük, mekkora Isten irántunk érzett hatalmas szeretete. Ahogy olvassuk Szép Eduárd írásait, nemcsak az áldással és az átokkal ismerkedünk meg, hanem folyamatosan rádöbbenünk a nagy szeretetre, amely lapról lapra érve folyamatosan növekedik Isten iránt.

A kiadvány igazi iskolai anyag. Nemcsak az áldás és átok fogalmát tanítja meg nekünk, hanem azt is, hogy mit vár el Isten tőlünk, hogyan cselekedjünk embertársainkkal, miként legyünk áldás mások életében. Egy könyv mindig értékes kincsnek számít, különböző világokba csöppenhetünk be általa, a szereplők barátainkká válnak. A kötetben szereplő írások a Bibliára épülnek, megismerhetjük a mennyi világot, és szívünk ajtaját megnyithatjuk Jézus előtt, aki régóta áll szívünk ajtaja előtt, és csendben kopogtatva arra vár, hogy ajtót nyissunk. Ha még nem tetted meg, ez a könyv legyen a kulcs, amelyet elfordítasz, és beengeded az Urat.

A mai világban a hitnek kellene a legfontosabbnak lennie, kortársaimban mégis azt látom, hogy ez őket alig érdekli. Az ilyen könyv azért is fontos, mert közelebb segít az ígéhez, és jobban megérteti Istennel való kapcsolatunkat. Az ellenségeinket sokszor átkozzuk, Máté 5,44-ben viszont azt olvassuk: „szeressétek ellenségeiteket”. A kötet Jézus cselekedeteire alapulva ugyanezt tanítja nekünk. És mindez nem érzelm, hanem akarat kérdése. Ingyen kapjuk az áldást, és félnünk sem kell, mert Isten az átkot áldásra fordítja. Szép Eduárd írásai összefoglalják, hogyan lehetünk áldottak, és hogyan kerüljük el azt, hogy átkozottak legyünk. Tükörként rávilágítanak szépségeinkre, de hibáinkra is. Ezért is ajánlom bátran, mindenkinek jó olvasást!

DEMETER NIMRÓD
a Kolozsvári Református Kollégium diákja

Merre halad a világ?

1. | Az orosz–ukrán háború után a közel-keleti palackból is sikerült elővenni a pusztítás szellemét. A kommunizmusban használt divatos szóhasználatból élve „nincs előttünk sem árok, sem mezsgye, felszántjuk a nagyvilágot egybe.” Mi viszont pontosan tudjuk: a könnyű út a tévút, amely a romlásba visz. A nehezebb út pedig a szenvedés, a Via Crucis felé irányít, a végső győzelem felé. Egyedül senki sem érhet könnyen célba. Mások érdekében cselekedni az igazi erény.

Minden lelki útkeresés, minden keresztyén gondolat, az élet, a halál és az újjászületés kérdésére keresi a választ. Ezért jó ma is Jézusra figyelni, akinek kijelentése időszerű: „én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam” (Jn 14,6).

Édes szavak árnyékában bontakoznak ki előttünk a beteg és torz világ körvonalai. Merre halad a világ? A pusztulásba? Szembe kell néznünk a világgal és önmagunkkal. Az élet önmagában Isten adta ajándék, amelyet meg kell becsülni.

Forrás: AFP (Jack Guez)

Rommá lőtt gázai épületek. Az orosz–ukrán háború után a Közel-Keleten is előkerült a pusztítás szelleme

Igaz viszont, hogy nem kevés gonddal, bajjal, fájdalommal járnak napjaink. De ugyanúgy rengeteg örömmel, csodálatos meglepetéssel, élményekkel is. Hogy melyikből van több? Nehéz válaszolni, mert rendkívül egyéni és viszonylagos. Ha mindig a jóban lenne részünk, a bajt fel sem fognánk. Tény, hogy mindnyájunk léte egyszerű és megismételhetetlen. Figyeljünk arra, ami most történik, és hozzuk ki belőle a legtöbb jót. El ne felejtjük: minden nap egy ajándék.

A hála jelentőségéről a Szentírás sok és fontos igazságot említ. Hálás elsősorban az, aki az ajándékról feltekint az ajándékozóra. Csak a hálás ember ismeri fel, hogy amit kapott, az csak töredéke annak, ami el van készítve számára. Ne csak a bajban és nyomorúságban kiáltunk segítségért Istenhez, hanem egész életünk tükrözzé a hálát és a köszönetet Atyánk felé.

Ahogy a repülőgép le tudja győzni a gravitáció törvényét, úgy mi is le tudjuk győzni az önzés törvényét, amikor elhatározzuk, hogy törődünk embertársainkkal, még ha ezért áldozatot is kell hoznunk. Uralkodnunk kell magunkon, és bölcsen gazdálkodni az energiáinkkal, mert Isten a mi mindenkori erőnk egyedüli forrása. Ő sohasem hagy magunkra. Céljai ugyan kifürkészhetetlenek, ám a legrosszabbat is javunkra fordíthatja. Fontos tudnunk: akárhol élünk, szeressünk mindenkit magunk körül, ez a felétel nélküli szeretet. A szeretet egyik fontos és áldásos alkotóeleme az, hogy törődjünk embertársunk jólétével és szükségleteivel. Életünk középpontjában ne a pénz szeretete álljon, hanem a testvériség és a mások iránti tisztelet. Életünk meghatározó szabálya legyen: egy mindenkiért és mindenki egyért.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

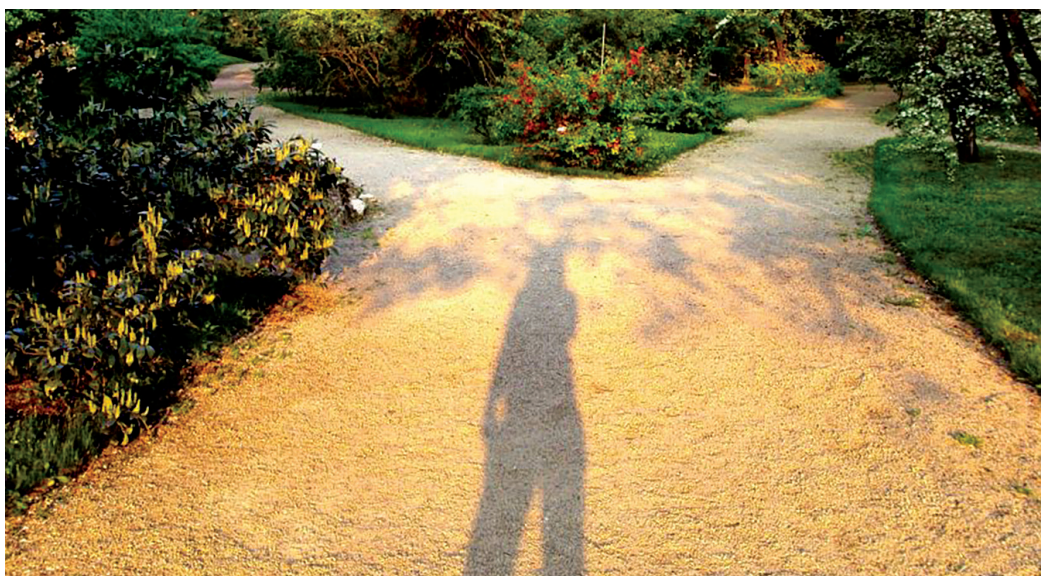
Lassítás

A gyorsan pörgő világ aprócska részeként nehezen jutunk el a felismerésig, hogy ideje megállni, lassítani, végre a fékre lépni. Mert túl gyors az iram, és ez hosszú távon tarthatatlan. Közben szórványosan szembejönnek velünk a különféle vészjelzések. Egy-egy múlt betegség, rosszullet. Aztán amint jobban vagyunk, irány vissza, tovább hajózunk az elvárások tengerén, mintha mi sem történt volna.

Közben egyre-másra érkeznek a megdöbentő hírek negyven-ötvenévesek hirtelen haláláról, akiknek már nem adatott meg az újratervezés, a lassítás, az átgondolás. Egy élet menthetetlenül véget ér. Egy család édesapja vagy édesanyja nélkül marad, és rájuk ereszkedik a „hogyan tovább?!” mindent ellepő sötét felhője, amely alatt az élet már soha nem lesz ugyanaz, mint eddig.

Egyre több ilyen derékba tört életről hallani, s egyre több az ismerős is köztük. A közelmúltban egy negyvenes testvérünktől búcsúztunk, aki lelkesen hordozta a néhány éve megkezdett presbiteri szolgálatot. Amíg tehette. Még ma is önkéntelenül keresi a szemem a templomban, de nem, ő már nincs velünk, megpihent.

Sok példakép távozik idő előtt. Családapák, közösségi szervezők, kezdeményezők. Akikre mindig lehetett számítani. Akik több ember munkáját is elvégezték. Lelkesek voltak, ajtajuk mindenki előtt nyitva volt, soha nem mondtak nemet. Nem meséltek arról, hogy néha ők is meg-

Forrás: kepek.4ever.eu

Életünkben sokszor érkezünk útkereszteződéshez, és döntenünk kell, hogy a helyes utat válasszuk

fáradnak. S miközben felszeletelték az életüket, talán éppen egyvalakire nem jutott elegendő idejük: saját magukra. Arra a bizonyos énidőre. És a test egy adott ponton túl már nem bírta tovább.

A túlpörgő életet sokszor már egyedül csak a betegség képes lelassítani, megállítani. A betegség, az orvosi várószoba, a vizsgálatok és műtétek mind-mind kényszerű megállók, ahol félre kell húzni. Útkereszteződések, ahol döntenünk kell: a megszokott úton haladunk-e tovább, erőltetjük-e az eddigi iramot, vagy belenyugszunk, hogy új életszakaszba léptünk, ahol körültekintően kell haladnunk?

Persze nehéz váltani. Különösen egy pörgéshez szokott személyiségnek. Aki megszokta,

hogy nélküle minden összedől. Aki úgy érzi, képtelen megállni, hiszen egész életében sietett. Nehéz új szokásokat, új iramot beiktatni, levenni lábunkat a gázpedálról.

Gyermekeként, majd fiatal felnőttként megszoktuk, hogy a betegség valami olyan, ami időnként jön, aztán távozik. Mi pedig haladunk tovább. Nincs itt semmi látnivaló. Aztán egyszer csak beköszön egy olyan életkor, amikor már nem szabadulunk. Orvostól orvosig járunk, s ha egyiket kipipáltuk, máris jön a következő. A tüskék életünk részei lesznek, meg kell tanulnunk együtt élni velük, amint Pál tette. A túlélés, a folytatás érdekében.

| FÁBIÁN TIBOR |

A „szervízszolgálat” nem elég

1. | – Miként jellemezné egyházi szempontból a tavalyi esztendőt?

– A népszámlálás, a háborús hangulat, a gazdasági válság hatással volt ránk, ezért nem állítható, hogy a reménység magas fokon lett volna jelen az emberek életében. Az egyház szerepe azonban válságos időkben megnövekedik. S hogy betölti-e küldetését, azt az irodából nehéz megállapítani, inkább az emberek érzik egy-egy adott helyen. Tény, hogy csökken a lélekszámunk, előregednek gyülekezeteink, és így kell nekünk új terveket, új gondolatokat megfogalmazni. Összességében azonban a tavalyi nem volt „rossz esztendő”: amit elterveztünk az építkezések területén, meg tudtuk valósítani.

– Milyen helyen járt az egyházkerületi vizitációs bizottság, és mit tapasztalt?

– Dél-Erdélyben kezdtük a vizitációt. Hátszeg és környékét látogattuk meg. Egyes helyeken teljesen elfogytak a hívek, az utolsó reformátusokat temették el a járvány ideje alatt, nem volt öröm látni a fogyást. Akik még élnek, megpróbálnak mindent. De Dél-Erdélyből az iskolák eltűntek, hiányzanak a fiatalok, nagyfokú a beolvadás, sokan elmentek külföldre, vagy a településről elvándoroltak. Székelyföldön és máshol is hasonló jeleket tapasztaltunk. Viszont az is látszik, hogy a gyülekezeti élet minősége a lelkész hozzáállásán múlik: szinte pusztulásra ítélt közösségek tudnak megújulni, ha körükbe lelkes, aktív munkát végző lelkipásztor kerül.

– Régóta gondja az egyháznak a nagyvárosi gyülekezetek missziója. Történt-e előrelépés ebben?

– Sajnos e téren nem állunk jól. Az urbanizáció egyre erőteljesebb, a városra költözők nem jelennek meg az egyházi statisztikában. A lelkészek pedig azt gondolják: a „hagyományos” munka elégséges. Igét hirdetnek, esketnek, temetnek, ám ez inkább „szervízszolgálat”. Kiszolgálják azt, aki jön. Misszióra pedig alig van jel. A misszió nyilván rendkívül fárasztó, sok utánajárást igényel, egyenként kell megszólítani az embereket, s később bekapcsolni a gyülekezeti életbe. Erre nincsenek felkészülve a városi gyülekezetek, és ha nem történik változás, az elkallódó lelkek nem épülnek be a közösségekbe.

Generális vizitáció a Dési Református Egyházmegyében. Kató Béla püspök a beszercei hívek körében

Kényelem a parókián

– A tavalyi zeteváraljai ifjúsági központba szervezett, teológiára toborzó tábor érdeklődés hiányában elmaradt. Ilyen alacsony az érdeklődés a lelkipásztorképzés iránt?

– Azóta is gondolkodom, mi okozta azt, hogy a tábort le kellett mondani. Vallom, hogy a lelkipásztorokat ki kell nevelni, s a gyülekezetek nem figyelnek eléggé e kérdésre. Gyakran előfordul, hogy kéri a püspököt, nevezzen ki valakit a gyülekezetbe. Ilyenkor rákérdezek: az utóbbi száz évben hány fiatalot küldtek a teológiára? Miért várják el, ha nem tudtak senkit a maguk életformájukkal, hitükkel megerősíteni, meggyőzni, hogy e szolgálatba beálljon. Lelkészhiánnyal egyelőre nem küzdünk, bár az elmúlt évben többen is feladták a szolgálatot, és nagy gyülekezetek is várják a lelkipásztorok jelentkezését.

– Évtizedekkel ezelőtt egy-egy nagyobb gyülekezetbe több lelkipásztor is pályázott, ma már ez nem jellemző. Mi állhat a háttérben?

– Nagyrészt a kényelem. Ma már a kisebb gyülekezetekben kapott fizetésből is sokkal jobban

meg lehet élni, mint régen. És ahol 150 lélek él, ott a munka is kevesebb, mint ahol 2500. Egy nagy gyülekezetben, ha a lelkipásztornak van egy kis lelkiismerete, gyakorlatilag sosem szabad, mindig talál valami munkát. Másrészt a család is befolyásolja. Egyesek úgy gondolják, a nagyobb város mellett könnyebben élnek – az ingázás ellenére is.

– Közgyűlésen tavaly elhangzott, hogy fontos a liturgia, mert egyes helyeken ezen változtatnak. Miről van szó?

– Az egyházi rend mindig fontos volt, amelyet a zsinati döntések határoztak meg. Ezeket káros megváltoztatni. Erre látjuk a nyugati példákat, ahol teljesen szabadjára engedtek mindent. Nekünk azonban nem szabad alkalmazkodni ehhez. Tilos az egyházban egyéni liturgiát bevezetni a vasárnapi istentiszteletek és a kazuális alkalmak során. Hogy a bibliaórán, más jellegű együttléteken a közösség milyen formákat alkalmaz, az más kérdés.

– Milyen kiemelt egyházi alkalmak lesznek idén egyházkerületünkben?

– Minden évben törekszünk arra, hogy legyenek csúcsrendezvények. Szerintem minden közösségnek – az összetartozás megéléséhez, hitbéli erősödéséhez – szüksége van kiemelt alkalmakra gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, sőt Kárpát-medencei szinten is. Olyanokra, mint a tavalyi bonyhai vagy azelőtt a gyulafehérvári volt. Idén több intézmény végleges átadására kerül sor Erdélyben, amely köré közösséget szeretnénk szervezni. Ilyen Székelydvarhelyen a református kollégium, amely nagy beruházás. Remélem, Kolozsváron a repülőtér mellett átadhatjuk az erdélyi gyűjtőkönyvtárat, a magyar opera kelléktárat, ezek a nemzet, a közösség ügyét szolgálják. Kolozsváron a Házsongárdi temető mellett elkészül a parkolóház, befejezzük az utolsó napközit, a kulturális élet szempontjából jelentős Bornemissza–Szilvássy-kúria felújítása is befejeződik (a Monostori út elején), mint ahogy a nyárádszentbenedeki templom újjáépítése is. Augusztus elején Zeteváralján a Válság iránt! ifjúsági fesztiválra pedig ismét több ezer fiatal várunk. Kárpát-medence szintjén megünnepeljük a református egység

Egyházlátogatás a Mezősegen. A püspököt Mezőkeszűben is örömmel fogadták

napját, erre most Debrecenben kerül sor. Ilyen rendezvényeken mi, erdélyiek mindig a legtöbben szoktuk képviseltetni magunkat. Mindezek mellett márciustól nyárig vizitációba megyünk a gyülekezetekbe. S a helyhatósági, parlamenti, valamint európai parlamenti választások mellett sor kerül az egyházmegyei és év végén az egyházkerületi tisztújításra is.

– Hogyan zajlottak a presbiterválasztások?

– A gyülekezetek sokféle módon viszonyultak ehhez. Többen kérték, hogy csökkenteni szeretnék a presbitérium létszámát. Mert nem találnak elég embert. Nos, ez jelzésértékű, hogy milyen folyamatok zajlanak az egyházban. Ha valahol nem telik ki egy presbitériumra való ember, ott valami gond van. Ma már nem úgy jelentkeznek a presbitériumba az emberek, hogy „apám és nagyapám is az volt, az egyházban nőttem fel, ismerem a hagyományokat”. Hanem kívülállóként. Éppen ezért a presbiternevelés is fontos feladata a lelkipásztornak. Ezért kellene tartani presbiteri bibliaórákat és olyan alkalmakat, hogy munkatársakat neveljünk az egyházban. Abban a gyülekezetben, ahol nincs lelkipásztor, a presbiter és a gondnok szerepe még hatványozottabb, mert rá hárul az egyházi javak hatékony felhasználása, karbantartása is.

Integratív vezetés

– Hogyan tekint vissza az elmúlt időszakra, mit sikerült elérnie az egyházi vezetésnek ebben a két ciklusban?

– Tizenkét évet adott nekem Isten, hogy e szolgálatot végezzem, ő pontosan tudta, miért. Az elmúlt száz évben fejlesztés szempontból az egyháznak ez volt a leggyümölcsözőbb időszaka. Viszont, ha azt nézem, hogy az egyházkerületben 12 évvel ezelőtt 300 ezren voltunk, most már csak 260 ezren, akkor nem állítható, hogy a külső fejlesztés ellenére az egyház fejlődött volna. Nyilván minden alkalmat megragadtam, hogy abból a letargiából, amelyben sokan élnek, kimentsem az embereket. A sok fejlesztés, beruházás éppen azt jelzi: igenis lehet. A külső feltételek adottak, azokat kellene belsőleg tartalommal megtölteni s engedni a Szentlélek munkálkodását. Az is fontos, hogy belső egyházi szempontból nyugodt esztendő volt – viták és ellentétek nélkül. Sikerült egyfajta integratív vezetést gyakorolni, vagyis mindenkinek megvolt a helye, senkit nem zártunk ki, és mindenki a maga akarata szerint érvényesülhetett bizonyos fokig, fegyelmi eljárásokra is alig emlékszem. Ha a munkánk eltelt 12 évéből a legfontosabb részt akarnánk kiemelni, akkor az mindenképpen az ifjúsággal való foglalkozás: iskolák fejlesztése, óvodák építése stb. Mintegy hatezer fiatal az egyház által támogatott intézményekben tanul, s ez óriási dolog. Ezt a keretet kell minőségivé, élővé tenni, s ez folyamatos feladatot igényel. A jövődőt csak úgy lehet elképzelni, ha az ifjúságot neveljük. Sikerült az IKE-t újjászervezni, hogy az megint gyülekezetekre épüljön. Fontos volt a diakónia továbbfejlesztése, a házi beteggondozás megszervezése, öt időszakon át építése.

– A püspök úr szerint „az egyház ott kezdődik, ahol sikerül két embert egymás felé indítani”. Hányszor történt meg az egyházi vezetés évei alatt?

– Minden beszélgetés, minden találkozás az én részemről ezt szolgálta. Ahol láttam, hogy gond, meg nem értés van, ott mindig hatni próbáltam,

s legtöbbször sikerült is. Mert nem a szembenállás, hanem az együttműködés az egyedüli helyes út. Nem voltak konfliktusaim az elmúlt évek alatt, és ahol nehézségek adódtak, azt próbáltam úgy megoldani, hogy néha a közösség nem is vette észre. Igyekeztem lelkigondozója lenni a lelkészi karnak, a gyülekezeteknek is. Az évek során sok ember eljött hozzám, mindenki a problémáját hozta el. Néha naivul úgy gondolják, a püspök mindent megold. E helyzeteket próbáltam empátiával, szeretettel, higgadtan kezelni. Igaz, megtörtént az is, hogy nemet mondtam, mert nem lehet mindent megoldani. Hálás vagyok ezekért az éveket, mert úgy érzem, értelme volt itt lenni, és hiszem, hogy nem én tettem azért, hogy így legyen, hanem egy közösség, és az Úr akarta azt, hogy ez időszakot elvállaljam.

Fotók: Kiss Gábor

Keresztelés a Farkas utcában. Az Agnus Rádió 20 éves születésnapja alkalmából tartott istentiszteleten

Az egyház nem csak irodai munka és adminisztráció

– Minden változik és semmi sem változik – hangzott el hosszú évekkel ezelőtt. Mit jelentett az egyház életében ez a püspöki kijelentés?

– Püspökké választásom után mondtam ezt, s rejtélyesnek tűnhetett. Arra értettem, hogy az egyház alapjai és az évszázados hagyományai tovább kell, hogy kísérjenek minket. Az újszerűség miatt ne dobjunk ki mindent. A mégis minden megváltozik egyrészt az egymással való kommunikációra vonatkozott, másrészt arra, hogy az egyház nem csupán adminisztráció, iroda vagy hivatali idő. 12 év alatt bizonyítottam, hogy kint a gyülekezetben szeretek mozogni, sok emberrel találkozni, azokat segíteni. Remélem, az elmúlt időszakban ilyen módon megváltozott a püspökről kialakított kép.

– Tavaly a magyarországi református egyház, idén a magyar állam is kitüntette. Mit jelentenek e díjak személyes életében és az egyház szempontjából?

– A nyugati protestantizmusban nem gyakori a kitüntetés, mert úgy gondolják, mindenki a kötelességét végzi. A magyar kultúrában egy-egy kitüntetés visszajelzés arra nézve, ha valaki nemcsak a kötelességét végezte el, hanem annál többet. Rám jellemző volt, hogy sok ember gondját, közösségi ügyeket felvállaltam, s ez

nem volt szokványos. Több olyan feladatot végeztem el, amely nem biztos, hogy a református lelkész munkaprogramjában vagy az elvárásokban benne van. A díjazás során valószínűleg e többletvállalásokra figyeltek fel, amikor elismerték a gazdasági élet, a kultúra, az oktatás, az egyházi élet területén végzett munkámat. Az viszont szomorúsággal tölt el, hogy saját országomban ezt soha nem értékelték. Holott nem csak egy felekezeti lelkész feladatának az elvégzéséről van szó. Gondoljunk arra a sok fiatalra, akit Svájcba gazdaként küldtünk ki, taníttatunk. Arra a tízezernyi munkahelyre, amelyet a LAM Alapítvány, a hitelszövetkezet hozott létre. A gazdák részvénytársaságon keresztül anyagi forrásokhoz jutottak hozzá, amellyel gazdaságukat fejlesztették, román adófizetőkkel váltak, az országban maradtak. És akkor ne is említsük

a tanintézmények fejlesztését, a kultúra támogatását, a szociális munka és a diakónia területén végzett beruházásokat. Ezek mind olyan feladatok, amelyet az országnak végeztünk el. Ráadásul sok műemlék épületet újítottunk fel. Ezt a román kifejezés a patrimonium szóval fejezi ki, vagyis azt gazdagítottuk. Ezek mind olyan szolgálatok, amelyeket az államnak értékelnie kellene. Ilyen módon Romániában nem kaptam semmit. Ezért is különleges, hogy a határon kívül elismerték a munkásságomat, még az Európai Parlament Európai Polgári Díját is megkaptam. Itthon a legjobb esetben is csak megtúrtam. Ha most szarkasztikus lennék, mondhatnám: még jó is, hogy nem kaptam, mert legalább nem lehet visszavenni semmit. Ugyanis minden díj esetében megtörténhet: ha „nem beszélsz megfelelően”, később már visszavonhatják azt. Mert egy-egy kitüntetés által megvehetik a szavaiat, cselekedeteidet, szabadságodat. Az anyaország viszont észrevette az elvégzett munkát, mert nemzetben gondolkodott, és anyagi támogatást is nyújtott. A díjakat elfogadtam, mert egyrészt nem akartam megsérteni azt a közösséget, amely adta, másrészt azt sem, amelyet képviselek. A díj ugyanis a közösség számára is fontos, hogy találjon, neveljen ki olyan személyeket, akiket tisztelhet, „felelhet”, és fordítva. Az pedig nyilvánvaló, hogy minden elismerés az ember önbizalmának, lelkének örömet okoz. Ezek olyan jelzőtáblák, amelyek jelzik, hogy jó úton jársz, és jól sáfarkodtál a rád bízott talentumokkal.

Önkéntes gála: hála és együttműködés

Önzetlenség, elköteleződés, lelkesedés, kreativitás, empátia, rugalmasság. Ezek jutnak eszembe, ha az önkénteseinkre gondolok. Általában ők azok, akik a színpalak mögött dolgoznak. Akik sok esetben láthatatlanok, pedig az ő munkájuk nélkül nem lennének rendezvények. Február 10-én őket ünnepeltük, az ikés közösség önzetlen tagjait.

A Marosvásárhelyi Református Kollégium dísztermében Apetroae Lucas Matteo, az IKE ügyvezető igazgatója röviden köszöntötte a mintegy száz résztvevőt. Isten gondviselését jelzi, hogy áhítatában Jakab István maros-mezőesi esperes épp a 100. zsoltár szavait tolmácsolta a fiataloknak.

A köszöntések során Ruszka Sándor elnök elmondta: az önkéntesek ünneplésén és az IKE 103. születésnapján kívül még egy dolog miatt örülhetünk. Az IKE és a KRISZ (Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség) együttműködési szándéknyilatkozatot ír alá, megerősítve ezzel a két szervezet közötti kapcsolatot és együttműködést. A kezdeményezésről Vékony Zsolt, a szomszéd egyházkerület ifjúsági előadója is beszélt. Hasonlata szerint a KRISZ és az IKE olyanok, mint egy kis és nagy testvér, akik külön-külön is értékesek, együttműködve pedig csodás dolgokat tudnak véghezvinni. Mivel a két ifjúsági szervezetnek közös gyökere, múltja van, maguk között is szoros kapcsolatot ápoltak mind formai, mind együttműködési szinten. Erre való tekintettel, illetve a jelenben folyó egyházi ifjúsági munka eredményesebbé tétele érdekében a két szervezet együttműködési megállapodást ír alá. Ebben elköteleződnek a következők szerint: a két szervezet elnöksége kinyilvánítja együttműködési szándékát a közös szolgálatra, közös hitvallásra és a közös gyökerekre alapozva. Közös

kommunikációs platformot hozunk létre, ahol lehetőség szerint rendszeresen információt cserélünk egymással. Mindkét szervezet az ifjúság körében szolgál, így azonos a szolgálati terület és azonosak a kihívások is. Vállaljuk, hogy lehetőség szerint évente találkozunk, és az ifjúsági munka terén szerzett tapasztalatainkat megosztjuk egymással. Az ifjúsági munka témakörében megjelent kiadványainkat egymás rendelkezésére bocsátjuk, és lehetőség szerint közös projektekben is gondolkodunk. Az együttműködés elsősorban nem jogi természetű, hanem lelki és missziós alapon a közös szolgálattevés szándéka vezérli. A felek rögzítik, hogy jelen együttműködési megállapodás aláírásával egymás szolgálatát segítik, és ciklusonként a két szervezet elnöksége megállapítja azokat a területeket, amelyeken közös szolgálatot végezhetünk.

A köszöntések után következett Bogdán Zsolt színművész egyszemélyes előadása Bartis Attila *A magyar nyelv rövid története*, valamint a *Vámos és az Úristen* című novelláiból. Az este ezután a Grand Hotelben folytatódott. Vacsora után minden jelenlévő önkéntest név szerint szólítottunk ki, hogy átadjuk a szolgálatát megköszönő oklevelet. Ez fontos mozzanat, hiszen megmutatjuk, kik azok, akik táborát építene, táblázatokkal és beosztásokkal bíbelődnek, dekorációt gyártanak, hangosítást szerelnek, támogatókat keresnek, zenei szolgálatot végeznek stb. Hálaság vagyunk önkénteseinkért, akik minden bizonnyal idén is önzetlenül fognak szolgálni a különböző rendezvényeken. „Láthatatlanul”, de elkötelezetten, lelkesen, kreatívan, empatikusan, rugalmasan. Köszönjük, hogy vagytok, hogy itt vagytok!

| MEZŐ ANITA HAJNAL |

Ép testben ép lélek

Sokszor találkozunk ezzel a kijelentéssel, de vajon mennyire néztünk ennek utána, mit is jelent valójában. Belegondoltunk, hogy mit takar ez a mondat? Bizonyára nem. Ezért szeretnék kissé ennek a mélyére ásni.

A mondás eredetileg így hangzik Juvenalis első századi római költő tollából: orandum est, ut sit mens sana in corpore sano. Vagyis: azért

kellene imádkozni, hogy ép testben ép lélek legyen.

Juvenalis már a saját idejében Kr.u. 100 körül rájött arra, hogy a teljes egészség nemcsak testi egészség, a teljes emberi egészhez hozzátartozik az ember lelke is. Erről a teljességről Jézus is bizonyosságot tesz, amikor azt mondja: „Írva van, nem csak kenyérrel él az ember” (Mt 4,4).

Napjainkban számos kutatás boncolgatja ezt a témát, és támasztja alá azt, hogy a fizikai és testi jólét nagyban hozzájárul a lelki épséghez is, a kiegyensúlyozottsághoz, s ez fordítva is igaz. Például a krónikus betegségek esetében kimutatták: ha a beteg lelkileg jól van, pozitívan áll az élet kihívásához, sokkal jobbak az esélyei hosszútávú túlélésre.

Mit kell tennünk ahhoz, hogy testileg és lelkileg is épek legyünk? A teendő egyszerű. Mindkét dologra külön-külön oda kell figyelni: edzenünk kell testünket-lelkünket egyaránt. Testünket napi testmozgással és egészséges táplálékkal, lelkünket pedig rendszeres imádkozással, igeolvasással. Csak így lehetünk teljesen épek, ez jelenti a jólétet.

Gondoljunk bele, hogy mi van azokkal, akik valamilyen testi betegség miatt sosem lehetnek teljesen épek, vagy valamilyen lelki trauma miatt a lelki egészségük csorbult. Ilyenkor nekünk, akik „épek vagyunk”, mindenben az illetők segítségére kell sietnünk, támaszt kell nyújtanunk nekik, hogy mielőbb megtapasztalhassák az épséget.

A testi-lelki épség nagy ajándék, amelyre fokozottan oda kell figyelni, és azt megőrizni. Ez nagy ajándék az Úrtól, amelyet meg kell becsülnünk, és ahogy Juvenalis mondta: imádkozni kell, hogy ez a két „épség” az életünkben meglegyen.

| SZÁSZ ZSOLT |

Keresztynüldözés a digitális korban

1. | **S**ok országban szélsőségesen durva fizikai bántalmazásokat mutat az üldözés. 78 országban mintegy 365 millió keresztynét érint valamilyen formában a hitük miatti üldözés, kisebb-nagyobb diszkrimináció. 317 millió hittestvérünk valamelyik, hazájukban élő keresztyn felekezetben vagy „földalatti házi gyülekezetekben” szenvednek el megaláztatásokat. Az országok negatív világranglistája az előző évihez képest nem változott.

Az első 10 ország a keresztynüldözők világlistáján: Észak-Korea, Szomália, Líbia, Eritrea, Jemen, Nigéria, Pakisztán, Szudán, Irán, Afganisztán. Nigériát és Észak-Koreát kivéve valamennyi iszlám többségű ország. Nigéria lakosságának hozzávetőlegesen a fele keresztyn, fele mohamedán, Észak-Korea pedig kommunista diktatúra. A jelentés rámutat néhány sajátos jelenségre. Például arra, hogy az afrikai Szahara alatti övezetben (Szubszahara) igen csak kiéleződött a keresztynüldözés. Ehhez az övezetbe 26 ország tartozik, közülük 15-ben szélsőségesen erős az üldözés mértéke, és esz-köztára igen változatos. Ez kettővel több országot jelez az előző évi 13-hoz mérten.

Az üldözés formái között a legjellemzőbb a templomok, keresztyn iskolák megtámadása, felgyújtása, ugyanígy keresztynékek házainak és üzleteinek a megtámadása. Különösen szembe-tűnő a változás Etiópiában, ahol a korábbi években (2022) tapasztalt 22 atrocitás tavaly 284-re emelkedett. Burkina Fasóban és a Közép-Afrikai Köztársaságban a keresztynékek megtámadása, ütlegetése, őrizetbe vétele 1000 fölél emelkedett.

A 26 Szahara-alatti övezetbe tartozó országban az elmúlt 12 hónapban 4606 volt azoknak a száma, akiket keresztyn hitük miatt megöltek. 2022 végéig 34,5 millió embert üldöztek el szülőföldjéről, akik menekülteké váltak. A 2023-ban bekövetkezett katonai puccsok révén például Nigerben és Gabonban eltérően változott a helyzet. Nigerben a puccsisták egy keresztynét is behívtak az új kormányba. Nigéria északi tartományaiban változatlanul durva a helyzet, ahová különféle paramilitáris fegyveresek törnek be. Múlt évben 315 keresztynét, 31 muzulmánt öltek meg. 18 751 keresztynét elüldöztek otthonából, köztük 6603 keresztyn gyermeket, akik menekülttáborokba kerültek.

Forrás: AFP/Getty Images

A legújabb kimutatások szerint a földrészek közül immár Afrikában él a legtöbb keresztyn

India radikalizálódik, egyre több erőszakos jelenség színhelye. 2022-ben a hitük miatt meggyilkoltak száma 17 volt, ez 2023-ban 160-ra ugrott. 2022-ben a keresztyn templomok, iskolák elleni támadások száma 47 volt, ez tavaly év végére 2228-ra emelkedett (!). Keresztynének otthonát 2022-ben 91 esetben dúlták fel, gyújtották fel, tavaly ez 5900-ra emelkedett (!). Keresztyn üzletek, intézmények elleni támadások száma 2022-ben 2 volt, tavaly 1572. Az otthonukból, régiójukból elüldözött keresztynének száma 2022-ben 380 volt, ez 2023 második felére 62 ezerre ugrott. Az országot uraló Bharatiya Janata Párt (BJP) erősíti a hindu nacionalizmust (szerintük csak az indiai, aki hindu), s a keresztynéket idegen testként kezeli az országban. Uttar Pradesh Szövetségi Államban 9 lelkészt tartóztattak le missziói térítés miatt, őket hindukat térítették át keresztyn hitre.

Vannak kormányzatok, amelyek nyíltan keresztynellenesek. India, Kína mellett Nigéria, Nicaragua, Etiópia, Ruanda, Szudán, Niger, Angola. Ezekben az országokban 14 129 templomot, iskolát értek támadások. Kínában erős nyomás nehezedik az ún. házi gyülekezetekre, a földalatti keresztyn csoportosulásokra, amelyek nem tagolódnak be a hazafias, regisztrált keresztyn egyházak sorába. Nigériában pedig 750 esetre derült fény, amikor az istentiszteleten résztvevőket halálos támadás ért.

Más kutatóintézetek összesítései, kutatási eredményei is erőteljesen alátámasztják az OpenDoors 2023. évről szóló jelentését. Leginkább megdöbbent az az adat, amelyet egymástól függetlenül a Lifeway.research és a Gordon Cornwell Teológiai Szeminárium Globális Keresztynség Kutatási Intézete tett közzé. Ezeket egyházellenes bűncselekményeknek neveztem el. Az 1900-ban feltárt 300 ezer esethez képest a lelkészek, egyházi személyek, egyházi épületek, templomok, iskolák, kórházak, intézmények ellen elkövetett kisebb-nagyobb bűncselekmények száma 200-szorosnál is több. 2023-ra ugyanis ez a szám 83 millióra emelkedett. Döbbenetes, miközben az emberiség átment a modernizációs „fejlődésen”, mára már a digitalizációs korbba ért. Mégis! Ez a keresztynség jelenleg mért 2,6 milliárdnyi lélekszámát tekintve azt jelenti, hogy a keresztynség elleni bűncselekmények (a templom- és temetőrongálásoktól a templomi művészi és kegytárgyak rongálásán át, lopásán túl a személyek elleni erőszakig, gyilkosságokig) legalább egymilliárd személyt érinthetnek közvetve.

Angliai kutatók a 2000-es évek elején tanulmánykötetüknek a következő címet adták: God is back, azaz Isten visszatért. Az OpenDoors s az említett kutatóintézetek jelentéseit vizsgálva alig tévedünk, ha ennek parafrázisaként így fogalmazunk: Devil is back – worldwide, vagyis a gonosz visszatért világméretekben.

E jelenség vizsgálata olyan alapvető kérdésekhez vezet, amelyek teológiai, szociális, etikai természetűek. Amiről a reformátorok úgy fogalmaztak: a bűneset utáni emberiség a korrupt létezés helyzetébe csúszott le. A bűneset előtt az emberpár képes volt nem vétkezni. Utána a folyamatosan növekvő társadalom nem volt képes nem vétkezni. E kétféle tagadás történelmet ír. Ideje lenne átgondolni, mit lehet e helyzetben tenni. Isten az ő fiában, Krisztusban megtörte a korrupt emberi állapotot, feltartóztatta keresztynével, elindította az emberségben emelkedés keskeny ösvényén. És mi? Egyházunk, gyülekezetünk? Mit teszünk az állandó fenyegetésnek, a bűn, a szenny áradásának a feltartóztatásáért? Vagy marad a cinikus, mélységesen alávaló „utánam a vízözön, csak nekem legyen még jó” létezősszennyezés? Ez a 21. századi világ igazi létezőkérdése, a túlélés tétje. Kijelölt helyünkön vagyunk-e, s megteesszük-e a magunk keresztyn részét a katasztrófa megelőzéséért?

Viseljétek el egymást ...

Világimanap 2024

A világimanap az egész keresztyén világra kiterjedő ökumenikus mozgalom, amelynek célja, hogy megismerjük a keresztyén nők sorsát a világon, együtt imádkozunk velük, támogassuk őket. Az idei világimanap házigazdája a palesztinai keresztyén asszonyok. 2017-ben a Brazíliában tartott nemzetközi világimanapi konferencián döntöttek el, hogy 2024-ben a palesztinai bizottság állítja össze a világimanapi anyagot.

A Szentföldön mindig is harcok, konfliktusok dúltak évszázadok óta, az utóbbi évszázadban még inkább, amióta megalakult Izrael állam. De senki nem számított arra, hogy 2023-ban újabb véres háború kezdődik.

Március elsején világszerte azért imádkoznak a keresztyén asszonyok, hogy béke legyen a Földön, Palesztinában is.

A témát az Efézusi levél 4. részéből választották a palesztin nők, Pál apostol intését: viseljétek el egymást szeretettel a béke kötelékében. Különösen érvényes ez a figyelmeztetés a Szentföldön, ahol különböző vallású, nemzetiségű, nyelvű emberek élnek egymás mellett, és ez az együttélés folyamatos konfliktusokat, támadásokat, sérelmeket jelent minden fél számára. A keresztyének feladata Jézus tanítása nyomán, hogy szeressék a felebarátot, és igyekezzenek békét teremteni. Háborúban, folyamatos erőszak közepette nehéz Jézus tanítása szerint élni.

Nekünk, békében élőknek most az a feladatunk, hogy próbáljuk megismerni és megérteni az ott élő népeket, az ottani keresztyének helyzetét. Ne ítélkezzünk, hanem imádkozunk, hogy a vezetők találjanak megoldásokat, vessenek véget a pusztításnak, legyen végre béke azon a földön, ahol Jézus élt és tanított, ahonnan a keresztyénség elindult.

A világimanapi istentiszteleten palesztin keresztyén nők élettörténetét halljuk, amelyek nem választhatók el az elődök történetétől, a sérelmekről, amelyeket át kellett élniük. De láthatjuk azt is, hogyan tudnak mégis előre tekinteni, a saját útjukat járni a Krisztusba vetett hitük segítségével, a kitartás, a megbocsátás, az elfogadás, a béke munkálása által. Az istentiszteleten megtanulhatunk egy palesztin éneket, amelynek szövegét a világimanapi alapige ihlette. A kiválasztott énekek, imádságok

ÖKUMENIKUS VILÁGIMANAP 2024

„Kérlek titeket ...
viseljétek el egymást szeretettel.”
(Ef 4,1-7)

2024. március 1.

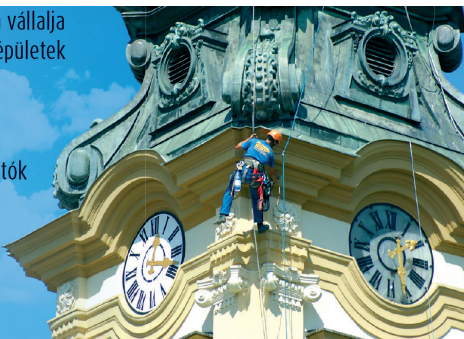

Hirdetés

Igényes, pontos munkát garantálva vállalja templomok, műemlékek, egyházi épületek felújítását és karbantartását az **ALPINBIST Kft.**

Tornyok, toronydíszek festését, felújítását, bádogozását, villámhárítók és ereszcatornák szerelését ipari alpinechnikával végzi el állványozási költségek nélkül.

További információk a **0755 312 904** telefonszámon.

Salétromos falak? A Biodry erre egy végleges megoldást kínál!

Svájci technológiánk természetes módon állítja meg a kapilláris nedvességet régi épületekben, templomokban, műemlékekben.

További információ:
0770 765 537

www.biodryromania.ro

NEDVES FALAK?

biodry
ADVANCE WALL TECHNOLOGY

segítenek minket abban, hogy a Palesztinában és szerte a világban élő keresztyénekért, a békeért együtt tudjunk imádkozni.

A borítókép három palesztin nőt ábrázol, akik a természet ölén, békességben imádkoznak együtt. Hagyományos öltözködést viselnek, de arctalanok, ami arra utal, hogy láthatatlanok, szenvedéseiket sokan nem látják. A hatalmas olajfa a háttérben a palesztin nép reménységének és kitartásának a jelképe. Az olajfa motívuma megjelenik a nők élettörténetében is. A Szentírásban is gyakran felbukkan, az egyik legszebb íge ez: „de én olyan vagyok, mint a viruló olajfa, Isten házában lehetek, bízom Isten szeretetében most és mindenkor” (Zsolt 52,10).

| OLÁH-SZÁNTHÓ JÚLIA |

A kiadványt támogatta

Toronyjavítás

-festés

-bádogozás

LUKÁCS ALPIN'S

0744 612 079

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

<https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet> • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

